

Извештај о реализацији
Летње школе текстологије и превођења „Нобеловац и класик Иво Андрић”

Летња школа текстологије и превођења „Нобеловац и класик Иво Андрић” одржана је у периоду од 24. до 29. септембра 2018. године у Београду и Тршићу у организацији Института за славистику Универзитета у Келну у сарадњи са Задужбином Иве Андрића, Институтом за књижевност и уметност, Спомен-музејем Иве Андрића, Образовно-културним центром „Вук Караџић“, Југословенском кинотеком и Центром за промоцију науке. *Летња школа* је реализована под покровитељством Немачке службе за академску размену (DAAD) у оквиру пројекта Института за славистику Универзитета у Келну *Rethinking the impact of liberal Arts II – Grammar* и Образовно-културног центра „Вук Караџић“ из Тршића. Програм *Летње школе* је осмислила и пројектом је руководила др Драгана Грбић, доцент и лектор Института за славистику Универзитета у Келну и научни сарадник Института за књижевност и уметност из Београда.

Програм *Летње школе* осмишљен је са циљем популаризације и промоције студирања српског као страног језика на катедрама за славистику у иностранству. За учешће у Летњој школи било је неопходно одлично познавање српског језика (минимум на С1 нивоу према критеријумима европске стандардизације), а програм је био усмерен ка студентима мастер и докторских студија, са циљем њиховог усавршавања у домену кључних филолошких дисциплина попут текстологије и традуктологије. Програм *Летње школе* укључен је од ове академске године у саставни део курикулума међународног мастер програма Института за славистику Универзитета у Келну – *Културна и интелектуална историја између истока и запада* и носи 6 кредита.

Летња школа је полазницима пружила основна знања и вештине које су од изузетног значаја за њихово будуће професионално ангажовање у домену превођења и приређивања текста. Студенти су поред низа теоријских предавања свакодневно активно учествовали у раду текстолошких и преводилачких радионица, радили текстолошке анализе и преводили Андрићеве есеје са српског на белоруски, грчки, италијански, немачки, пољски, руски, словеначки, француски и фарси.

Ове године *Летња школа текстологије и превођења Нобеловац и класик Иво Андрић* окупила је петнаест студената славистике са девет европских универзитета – са Универзитета у Келну, Универзитета у Падови, Универзитета у Љубљани, Универзитета у Гдањску, Универзитета у Варшави, Белоруског државног универзитета у Минску, Универзитета Ломоносов у Москви и Више школе економије (ВИШКА) из Москве, као и са Универзитета у Београду.

У наставном и културном програму учествовало је десет предавача из Републике Србије и Савезне Републике Немачке - из Института за славистику Универзитета у Келну и Института за књижевност и уметност у Београду, са Филолошког факултета и Факултета драмских уметности Универзитета у Београду, из Задужбине Иво Андрић и Спомен-музеја Иво Андрић. Одржано је укупно 13 научних предавања у трајању од по 90 минута и пет текстолошких и преводилачких радионица у тематским блоковима у трајању од по 180 минута. Наслови предавања и тачан распоред програма доставља се у

прилогу као саставни део овог извештаја. У реализацији програма учествовали су следећи предавачи:

проф. др Јерг Шулте, професор и директор Института за славистику Универзитета у Келну, координатор *Летње школе текстологије и превођења „Нобеловац и класик Иво Андрић”*

проф. др Зорица Несторовић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, руководилац пројекта *Критичко издања дела Иве Андрића*, уредник и приређивач издања Првог и Другог кола *Критичког издања дела Иве Андрића*

проф. др Невена Даковић, редовни професор Факултета драмских Уметности Универзитета у Београду

проф. др Милош Ковачевић, професор Филолошког факултета Универзитета у Београду

доц. др Милан Алексић, доцент Филолошког факултета Универзитета у Београду и приређивач издања Првог и Другог кола *Критичког издања дела Иве Андрића*;

др Драгана Грбић, доцент и лектор Института за славистику Универзитета у Келну и научни сарадник Института за књижевност и уметност у Београду; приређивач издања Првог кола *Критичког издања дела Иве Андрића*, организатор *Летње школе текстологије и превођења „Нобеловац и класик Иво Андрић”*

др Александра Манчић, виши научни сарадник Института за књижевност и уметност

др Тијана Тропин, научни сарадник Института за књижевност и уметност

мр Марија Благојевић, докторанд Филолошког факултета Универзитета у Београду и приређивач издања Првог и Другог кола *Критичког издања дела Иве Андрића*

др Жанета Ђукић-Перишић, управница Задужбине Иве Андрића

мр Татјана Корићанац, директорка Спомен-музеја Иве Андрића и Музеја града Београда

Дело Иве Андрића представља идеалан пример за посредовање међу културама, што је и кључни задатак преводаца. Метафорика *моста* у његовом опусу, са једне стране, а са друге, његов културни ангажман и дипломатска каријера као и чињеница да је превођен на више од четрдесет језика, говоре у прилог интеркултуралном повезивању. Дела овог класика и јединог носиоца Нобелове награде за књижевност са јужнословенског говорног подручја представљају изазов како за проучаваоце тако и за будуће преводиоце.

Резултат рада овогодишње летње школе представљају преводи два Андрићева есеја: *О причи и причању* – говор одржан приликом добијања Нобелове награде; и *Са магијом понекад граничи и на праве подвиге личи рад доброг преводиоца*. Текстови су преведени на белоруски, грчки, енглески, италијански, лусембуршки, немачки, пољски, руски и фарси. Планирано је да преводи буду објављени у иностранству у славистичким часописима, као и у обједињеној публикацији у Републици Србији.

Пратећи културни садржаји били су саставни део програма *Летње школе*. Студенти су првог дана посетили Задужбину Иве Андрића и Спомен-музеј Иве Андрића. Другог дана су погледали специјалну пројекцију филма *Анкина времена* у Југословенској кинотеци у Београду, трећег дана су обишли културни комплекс у Тршићу – Спомен-кућу Вука Стефановића Караџића, Музеј језика и писма, Музеј Вукових сабора и Кућу писаца. Пети дан је организован полудневни излет у Лозницу и Бању Ковиљачу, а један део студената је учествовао у планинарском излету до манастира Трноша.

Као посебан вид активности и представљања овог пројекта са циљем скретања пажње јавности на проблематику изучавања српског језика у иностранству 24. септембра организована је јавна трибина у Научном клубу Центра за промоцију науке на којој су говорили организатори *Летње школе* и учеснице претходних летњих школа – докторанткиње са Белоруског државног универзитета у Минску и Универзитета у Гдањску, а у завршну дискусију су се укључили сви полазници овогодишње *Летње школе*. Јавној трибини су присуствовали и новинари, а објављени материјал са линковима доставља се у прилогу.

Овогодишња *Летња школа* представља наставак пројекта *Преводилачке радионице, српског језика и културне историје*, који је са циљем промоције српског језика у иностранству осмислила и пре шест година покренула др Драгана Грбић. У досадашњим програмима од 2012. до 2018. године учествовало је преко 80 студената српског као страног језика са 28 европских универзитета. Резултате овог циклуса пројеката чине 39 публикација о Вуку Стефановићу Караџићу, о Тршићу, о Вуковом сабору, о историји српског језик и писма, културној историји и традицији српског народа објављених на девет језика језика (српском, белоруском, енглеском, италијанском, немачком, пољском, руском, словеначком и украјинском). Посебан вид промоције српског језика и културе остварен је кроз превод и продукцију две изложбе – *Историја српског језика и писма* и *Вук и његови европски савременици*, које су биле приказане у Београду, Минску, Петрограду, Бечу, Халеу, Хамбургу, Кембриџу и Гдањску.

Вест о одржавању *Летње школе текстологије и превођења „Нобеловац и класик Иво Андрић”* уз кратку изјаву организатора објављена је 25. септембра на Првом програму Радио Београда, а на Интернету информације су објавили следећи портали:

1. <http://www.cpn.rs/aktivnosti/tribina-povodom-letnje-prevodilacke-skole/>.
2. https://naslovi.net/2018-09-20/personalmag/letnja-prevodilacka-skola-nobelovac-i-klasik-ivo-andric-u-beogradu-i-trsicu/22270978?fbclid=IwAR3TrDwTYA7y5UALyGafelsu8sESkhF0livBpY_82xhucQEemoif8xlaIzI0
3. http://aktuelno.net/vesti/tehnologija/Letnja-prevodilacka-skola-Nobelovac-i-klasik-Ivo-Andric-u-Beogradu-i-Trsicu/c/3843492?fbclid=IwAR2zi_C5MBEdMI7kIZyS9s29G-L-W2I2uVdZPn7UxwVeM0a4olSVzInRcQk
4. <http://www.personalmag.rs/tehnologia/letnja-prevodilacka-skola-nobelovac-i-klasik-ivo-andric-u-beogradu-i-trsicu/?fbclid=IwAR26kLVq1CVYzYv74z-bin3pfqCqsgKenF83d3lmMAW1Y6ehrsoS11LbVxY>

Келн-Београд, 30. 9. 2018.

др Драгана Грбић